

Granty blokowe
Mechanizm Finansowy
Europejskiego Obszaru Gospodarczego
oraz
Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009

Wersja - styczeń 2008

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Granty blokowe**

Spis treści

1.	Ogólne informacje	3
1.1.	Co to jest grant blokowy?	3
1.2.	Kwalifikujący się wnioskodawcy	3
1.3.	Wysokość dofinansowania oraz współfinansowanie	4
1.4.	Strony	5
1.5.	Fundusz Pomocy Technicznej dla wdrażania Mechanizmów Finansowych	5
2.	Cykl projektu	6
2.1.	Ocena i akceptacja projektu	6
2.2.	Wybór podprojektów	7
2.3.	Monitoring i ewaluacja	7
2.4.	Wydatkowanie	8
2.5.	Koszty zarządzania ponoszone przez operatora grantów	8
2.6.	Kontrola finansowa i audyt	8

1. Ogólne informacje

Artykuł 2.2.3.1 *Zasad i procedur wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG* oraz ten sam artykuł *Zasad i procedur wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego* odnoszą się do wytycznych w sprawie grantów blokowych. Niniejsze wytyczne mają na celu określenie ogólnych cech charakteryzujących granty blokowe.

1.1. Co to jest grant blokowy?

Grant blokowy jest funduszem wdrażanym na dwóch poziomach: na poziomie operatora oraz na poziomie podprojektów, realizowanych przez beneficjentów końcowych. Grant blokowy jest utworzony dla wsparcia realizacji przez jednostki, organizacje lub instytucje ściśle określonych celów. Granty blokowe mają na celu wsparcie działań, w których każdy podprojekt lub końcowy beneficjent jest zbyt mały, aby go zidentyfikować przed rozpoczęciem realizacji projektu lub aby nim efektywnie zarządzać w sposób indywidualny.

Wyodrębniona część całkowitej alokacji może być przeznaczona na granty blokowe, które mogą być realizowane na poziomie regionalnym lub lokalnym bądź mogą być ukierunkowane na tworzenie poszczególnych strategii.

Granty blokowe zwiększają dostępność środków finansowych Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego dla organizacji, które zajmują się specyficznymi kwestiami rozwojowymi (np. integracją społeczną lub lokalnymi inicjatywami rozwojowymi), ale niekoniecznie są wystarczająco wyposażone, aby samodzielnie sprostać wymaganiom związanym z procesem aplikowania o środki finansowe.

Operatorzy grantów blokowych, w ramach powierzonych im zadań, będą odpowiedzialni za wdrażanie grantów blokowych przed Krajowym Punktem Kontaktowym oraz Mechanizmem Finansowym EOG oraz Norweskim Mechanizmem Finansowym.

Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy mają na celu tworzenie dodatkowych korzyści dla Państwa-Beneficjenta. Mechanizmy zapewniają dodatkowe środki finansowe i nie mogą zastępować wsparcia finansowego pochodzącego z innych źródeł. W związku z tym, granty blokowe powinny uzupełniać, a nie zastępować, istniejące działania wspierane przez środki Unii Europejskiej oraz inne środki finansowe.

1.2. Kwalifikujący się wnioskodawcy

Operatorami grantów blokowych mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego, a także organizacje pozarządowe utworzone w sposób prawny w Państwie-Beneficjencie oraz działające w interesie publicznym – np. władze krajowe, regionalne i lokalne, instytucje edukacyjne/badawcze, organizacje środowiskowe, organizacje wolontarystyczne i organizacje społeczności lokalnych, a także partnerstwa publiczno-prywatne.

Warunki kwalifikowalności wnioskodawców, składających wnioski o dofinansowanie podprojektów, realizowanych w ramach grantów blokowych, będą określone w umowie finansowej.

1.3. Wysokość dofinansowania oraz współfinansowanie

Poziom dofinansowania grantów blokowych, opisany w punkcie 3.2. *Zasad i procedur*, jest następujący:

a) *wielkość dofinansowania do 60%*; z wyjątkiem sytuacji, do jakich odnosi się podpunkt b) i c), *wielkość wsparcia nie może przekraczać 60%* całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

b) *wielkość dofinansowania do 85%*; w przypadku, gdy 15% lub więcej całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu będzie współfinansowane z budżetu państwa lub budżetu jednostek samorządu terytorialnego, Mechanizm Finansowy EOG może zapewnić finansowanie dla reszty kosztów kwalifikowalnych projektu.

c) *wielkość dofinansowania do 85% i powyżej*; w celu dofinansowania działań w ramach projektów organizacji pozarządowych (w tym partnerów społecznych) lub projektów w ramach Funduszu Kapitału Początkowego oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG mogą być połączone w celu przyznania wnioskodawcy dofinansowania wyższego niż opisane w podpunkcie a) i b) niniejszego artykułu, ale generalnie nie większego niż 90%. Współfinansowanie przez podmiot krajowy będzie na ogół wymagane. W wyjątkowych sytuacjach, Komitet Mechanizmu Finansowego i norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych mogą zgodzić się na zastosowanie powyższego poziomu dofinansowania dla grantów blokowych finansowanych z obu Mechanizmów, jeżeli uznają, że cele takiego grantu blokowego mają istotne znaczenie dla ogólnych celów Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Współfinansowanie będzie zazwyczaj wymagane na poziomie operatora.

Niezależnie od współfinansowania na poziomie operatora, operatorzy odpowiedzialni za wdrażanie grantów blokowych powinni generalnie wymagać, aby podprojekty otrzymujące wsparcie finansowe z tych grantów były współfinansowane przez beneficjentów końcowych.

Za wyjątkiem opisanym w poniższym podrozdziale 1.4, takie współfinansowanie, dokonywane przez beneficjentów końcowych, nie ma wpływu na wysokość współfinansowania na poziomie operatora.

W wyjątkowych wypadkach, gdy wymagania dotyczące współfinansowania na poziomie operatora mogą sprawić, że granty blokowe nie będą wdrażane pomimo ich szczególnie dużego wpływu na realizację celów Mechanizmów Finansowych, Komitet Mechanizmów Finansowych i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych mogą zdecydować o zastosowaniu zasad przyznawania dofinansowania zgodnie z rozdziałem 1 na poziomie podprojektów zamiast na poziomie operatora. W takich przypadkach Państwo Beneficjent skonsultuje się z Komitetem Mechanizmów Finansowych (KMF) i/lub z Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych, przed przekazaniem wniosku aplikacyjnego do Biura Mechanizmów Finansowych (BMF), w celu uzyskania wstępnej zgody na takie działania.

Wsparcie z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego nie może zastępować innych źródeł finansowania, w tym dotacji krajowych, subwencji, pożyczek bankowych lub kredytów eksportowych.

1.4.Strony

Granty blokowe powinny być wdrażane przez operatorów, którzy winni być utworzeni w sposób prawny jako niezależne jednostki silnie powiązane albo z danym sektorem albo z obszarem geograficznym, na którym będzie wdrażany grant blokowy. Operatorzy grantów blokowych winni funkcjonować jako instytucje całkowicie odpowiedzialne za środki finansowe w ramach grantów blokowych i prawidłowe wdrażanie grantów.

Podprojekty wdrażane przy wsparciu środków z grantów blokowych są zarządzane przez końcowych beneficjentów.

1.5. Fundusz Pomocy Technicznej dla wdrażania Mechanizmów Finansowych

Fundusz Pomocy Technicznej dla Państwa –Beneficjenta może zostać ustanowiony w formie grantu blokowego, który będzie wspierał działania związane z wdrażaniem Mechanizmu Finansowego EOG i/lub Norweskiego Mechanizmu Finansowego, kwalifikowalne zgodnie z artykułem 8.2 *Szczegółowych warunków dotyczących kwalifikowalności wydatków*. W takich przypadkach, operatorem będzie Krajowy Punkt Kontaktowy, bez uszczerbku dla artykułu 1.2 niniejszych wytycznych.

Krajowy Punkt Kontaktowy przedkłada wniosek o Fundusz Pomocy Technicznej do Komitetu Mechanizmów Finansowych i/lub Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Specyficzne dla Funduszu koszty kwalifikowalne zostaną wyszczególnione w umowie finansowej. Operator grantu blokowego, w każdym przypadku, gdy jest to możliwe, będzie pozyskiwał oferty dotyczące usług od szerokiego grona usługodawców.

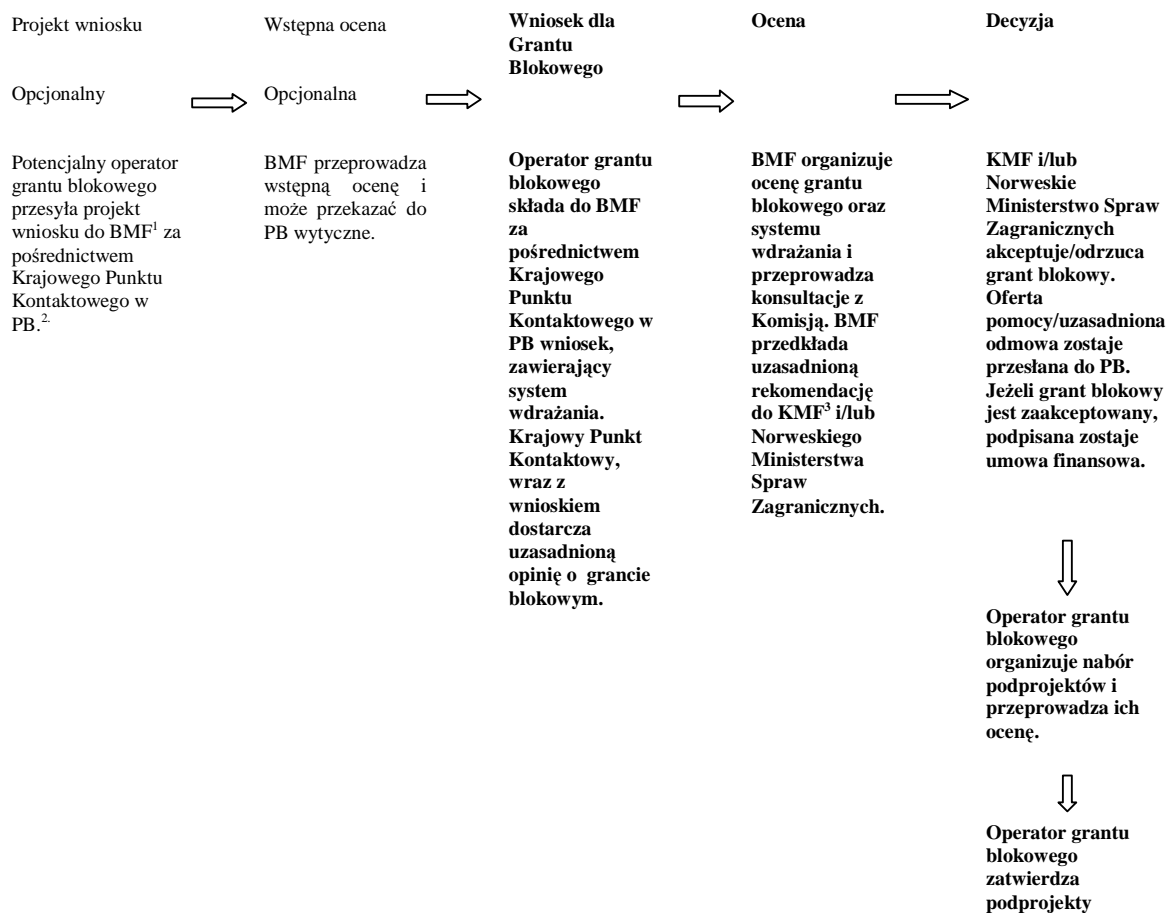
Operator grantu blokowego zarządzający tym grantem nie musi przeprowadzać naboru, ani też zbierać i zatwierdzać wniosków od końcowych beneficjentów.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Granty blokowe**

2. Cykl projektu

2.1. Ocena i akceptacja projektu

Proces oceny i akceptacji grantów blokowych (w zarysie)

¹ BMF (Biuro Mechanizmów Finansowych)

² PB (Państwo-Beneficjent)

³ KMF (Komitet Mechanizmu Finansowego)

Przed złożeniem kompletnego wniosku wnioskodawca może przedłożyć projekt wniosku. Do przedłożenia zarówno projektu wniosku jak i kompletnego wniosku należy stosować formularz aplikacyjny. Wnioski oraz projekty wniosków powinny być przedkładane do Biura Mechanizmu Finansowego za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Granty blokowe**

Przed złożeniem wniosku, Krajowy Punkt Kontaktowy skonsultuje z Komitetem Mechanizmów Finansowych (KMF) i/lub Norweskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych zakres oraz system zarządzania grantami blokowymi, wyszczególnionymi w Aneksie C Memorandum of Understanding, podpisanych z Państwem-Beneficjentem.

Zatwierdzenie wniosku przez KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych może być dokonane dopiero po przedłożeniu kompletnego wniosku, zawierającego proponowane kryteria selekcji oraz procedury oceny podprojektów.

BMF ocenia czy grant blokowy kwalifikuje się do udzielenia wsparcia oraz czy proponowany system wdrażania jest odpowiedni, i daje rekomendację dla podjęcia decyzji do KMF i/lub Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Jeżeli KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych zaakceptuje granty blokowe, operator grantu blokowego w drodze otwartego naboru wniosków przystępuje do wyboru podprojektów.

2.2. Wybór podprojektów

Procedury wyboru podprojektów są uzgadniane w umowie finansowej. Operator winien przedłożyć wstępną propozycję odnośnie procesu wyboru podprojektów wraz z wnioskiem o grant. Operator musi szeroko rozpowszechnić ogłoszenie o naborze wniosków, wykorzystując do tego celu różne media, tak aby organizacje i jednostki z określonych obszarów i grup docelowych, mogły się o tym dowiedzieć. Procedury oceny wniosków przez operatorów grantów blokowych muszą uwzględniać zasady efektywnej konkurencji. KMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych mogą sugerować usprawnienie procedur.

Ustanowiony przez operatora grantu blokowego system musi:

1. Zapewnić, że różne interesy na danym obszarze geograficznym lub w sektorze są brane pod uwagę,
2. Zapewnić, że decyzje podejmowane są w sposób przejrzysty.
3. Zapewnić, że sprawozdania z decyzji operatora programu wraz z uzasadnieniem będą wysyłane do przyszłych beneficjentów końcowych i do KMF i/lub Norweskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

2.3. Monitoring i ewaluacja

Ustalenia odnośnie monitorowania grantu blokowego i jego podprojektów będą określone w umowie finansowej. Krajowy Punkt Kontaktowy będzie gwarantował, że te ustalenia zostaną w niezbędnym zakresie wprowadzone w życie i – w razie potrzeby – podejmie odpowiednie kroki, aby wesprzeć ich realizację.

- Operatorzy grantów blokowych winni dokonać stosownych ustaleń z beneficjentami końcowymi na temat raportowania.
- Operatorzy grantów blokowych przygotowują raporty z postępu prac (w tym z monitoringu wskaźników zrównoważonego rozwoju) dla Krajowego Punktu Kontaktowego w Państwie-Beneficjencie.

**Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy
2004-2009
Granty blokowe**

- Krajowy Punkt Kontaktowy co najmniej raz w roku składa raporty do BMF.
- BMF monitoruje granty blokowe i zwykle zleca te zadania agencji ds. monitoringu, która przeprowadza zewnętrzny monitoring podprojektów oraz grantów blokowych, jak również kontrole na miejscu.
- Ewaluacja ex-post grantów blokowych może być wykonywana indywidualnie lub w kontekście ram programowych przyjętych w danym Państwie-Beneficjencie.

Wytyczne dla Państwa-Beneficjenta w sprawie raportowania i monitorowania zawierają bardziej szczegółowy opis wymagań i procedur.

2.4. Wydatkowanie

Część środków finansowych w ramach grantów blokowych może być wypłacona w formie zaliczki. Zaliczka będzie wydatkowana zgodnie z zapisami umowy finansowej.

Operator grantów blokowych musi wdrożyć ustalenia z umowy zapewniające właściwy przepływ środków finansowych do beneficjentów końcowych.

Operator jest odpowiedzialny za właściwe wykorzystanie środków i zagwarantuje autentyczność dowodów wydatkowania przekazywanych do BMF.

Operator grantów blokowych winien agregować wnioski o płatność w ramach grantu blokowego i przedkładać je do Krajowego Punktu Kontaktowego. Zagregowane wnioski o płatność są integralną częścią *Sprawozdania okresowego z realizacji projektu*. Następnie, w celu dokonania wydatkowania, Krajowy Punkt Kontaktowy przedstawia dokumentację do BMF lub, w stosownych przypadkach, do wyznaczonej przez niego agencji płatniczej.

Bardziej szczegółowy opis procedur wydatkowania zawarty jest w *Wytycznych w sprawie wydatkowania*.

2.5. Koszty zarządzania ponoszone przez operatora grantów

W przypadku, gdy zostały stworzone dodatkowe, specjalne struktury i systemy, w ramach których personel został zatrudniony wyłącznie do zarządzania danym grantem blokowym w czasie jego wdrażania, wówczas niezbędne koszty z tym związane mogą być włączone do budżetu kosztów kwalifikowalnych. Koszty te powinny być zatwierdzone przez BMF i/lub Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych indywidualnie dla każdego przypadku przy uwzględnieniu wielkości grantów blokowych, obowiązków operatora oraz innych istotnych czynników. Koszty te powinny generalnie wynosić od 4 do 10 % całkowitych kosztów kwalifikowanych grantu blokowego. Wysokość całkowitych, kwalifikowalnych kosztów zarządzania grantem blokowym zostanie określona w umowie finansowej.

2.6. Kontrola finansowa i audyt

Audyt i kontrola finansowa są przeprowadzane zgodnie z Artykułem 6 *Zasad i procedur wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG* oraz tym samym Artykułem *Zasad i procedur wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego*.